

Бондар Анастасія Василівна, здобувач вищої освіти факультету міжнародних відносин
Хмельницький національний університет, Україна

Науковий керівник: Тарасова Ольга Володимирівна, канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницький національний університет, Україна

ДІАЛЕКТИЧНЕ РОЗМАЇТТЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Загальновідомим є той факт, що англійська мова є однією із найпоширеніших мов світу. Вона є рідною мовою для 380 мільйонів людей, і ще близько 1,5 мільярда володіють англійською як іноземною мовою. З огляду на це, існують різні варіанти англійської мови, її діалекти. Діалект, у вузькому розумінні, це різновид певної мови, що відрізняється від інших варіантів тієї ж мови, має певні граматичні та лексичні особливості. Акцент, в свою чергу, стосується лише особливостей у вимові [1].

Сучасні мовознавці виділяють 11 основних діалектів та близько 180 акцентів англійської мови. Отже, до основних англійських діалектів відносять:

1. Аристократичний (Posh English)
2. Уельський (Welsh English)
3. Шотландський (Scottish English)
4. Ліверпульський (Liverpool English)
5. Кокні (Cockney English)
6. Ірландський (Irish English)
7. Американський (American English)
8. Південно-американський (Southern US English)
9. Нью-Йоркський (NY English)
10. Австралійський (Australian English)
11. Канадський (Canadian English) [2].

Аристократичний діалект (Posh English, також відомий як “RP” (received pronunciation) та “the Queen’s English” (королівська англійська)) властивий вищим прошаркам населення та вважається престижним варіантом вимови. У ньому присутні зрозумілість та чистота, всі звуки вимовляються чітко й неквапливо. Цей діалект широко використовується у ЗМІ та освітніх установах, проте, мало використовується пересічними британцями у повсякденному житті. На початку 21-го століття американський філолог Пітер Траджілл провів дослідження, у результаті якого він виявив, що лише 3-5% населення Великої Британії використовують аристократичний діалект у побуті.

Уельський діалект (Welsh English) – діалект англійської мови, яким розмовляють жителі Уельсу. Акценти і діалекти західного Уельсу сформувались під впливом уельської мови, а східні діалекти – під впливом англійської. Уельський діалект характеризується значним впливом граматики й лексики уельської мови [2]. Прикладами використання уельської лексики у діалекті є такі слова, як “cwtch” (обійматися), “alri” (як справи?), “jip” (біль), scam (подряпина), “Ach-Y-Fi” (ak-uh-vee) (ні).

Шотландський діалект (Scottish English). Зі слів А. Ейткена: “Scottish English is a bipolar linguistic continuum, with broad Scots at one end and Scottish Standard English at the other. Scots is generally, but not always, spoken by the working classes, while Scottish Standard English is typical for educated middle-class speakers.” – “Шотландська англійська – це біполярний лінгвістичний континуум, в якому баланують розмовна та стандартна шотландська англійська. Розмовною шотландською мовою, як правило, користуються робочі класи, тоді як стандартна шотландська англійська типова для освічених носіїв середнього класу” [3].

Ліверпульський діалект (Liverpool English, Scouse). Ліверпульський діалект є важким для розуміння не лише для іноземців, а й для носіїв англійської мови. Він характеризується грубими носовими тонами та швидкою висхідно-низхідною тональністю. Діалект також має власний словниковий запас та граматику. Деякі ліверпульські діалектизми: “bevvy” – алкогольний напій, “bezzy” – найкращий друг, “crimbo” – Різдво, “scrán” – їжа, “made up” – щасливий [4].

Кокні (Cockney English). Протягом десятиліть діалект кокні зневажали і вважали його стилістичною особливістю робітничого та нижчого класу. Одним із головних атрибутів кокні є римований сленг. Існує близько 150 формулювань, які миттєво розпізнає будь-хто з користувачів римованого сленгу. Найуживанішими термінами римованого сленгу є: “apples and pears” = stairs – сходи, “baked bean” = Queen – королева, “bread and honey” = money – гроші, “plates of meat” = feet – ступні, “skin and blister” = sister – сестра, “tomfoolery” = jewellery – прикраси [5].

Ірландський діалект (Irish English). Сьогодні вчені використовують три основні терміни для опису цього діалекту: англо-ірландська, гіберно-англійська та ірландська англійська.

У вимові дотримуються *трьох* основних моделей:

1) **Received Pronunciation** (набута вимова). Дві невеликі групи людей користуються набутою вимовою: ті, хто здобував освіту в Англії, особливо в державних школах, і представники засобів масової інформації.

2) **Received Irish Pronunciation** (ірландська набута вимова) – цей діалект є ближчим до RP, ніж інші різновиди ірландської мови, і його підтримують носії англо-ірландської мови середнього класу.

3) **Received Ulster Pronunciation** (набута вимова Ольстера (ірландська провінція)) – найбільш використовувана модель ірландської англійської на півночі Ірландії [6].

Американський діалект (American English) – діалект англійської мови, притаманний для мешканців Сполучених Штатів Америки. Мовознавці виокремлюють близько 40 акцентів американської англійської. Найпоширенішими з них є “стандартна” американська, південно-американський діалект та нью-йоркський діалект.

“Стандартна” американська найбільш поширена на півночі та північному-сході США. Цей варіант американської англійської вважається основою граматики та лексики і асоціюється на національному рівні із засобами масової інформації та вишуканою мовою.

Південно-американський діалект – діалект, або сукупність діалектів американської англійської, що поширений на півдні США, особливо в сільських місцевостях.

Нью-Йоркський діалект (NY English) – один із найбільш впізнаних діалектів Сполучених Штатів. Від американської англійської його відрізняє більш довга вимова голосних звуків, як, наприклад, в слові talk – / tawk /, опускання приголосних у кінці слова, наприклад, want – / wan /, «проковтування» звуку / r / у словах типу morning – / mawning / i, що дивно, навпаки, додавання звуку / r / у словах, наприклад: soda – / soder /, idea – / idear / [2].

Австралійський діалект (Australian English) – сукупність різновидів англійської мови, поширена в Австралії. Австралійська мова багата на скорочення типу “bikkie” для “biscuit” (печиво), “truckie” для “truckdriver” (водій вантажівки).

Канадський діалект (Canadian English). У Канадській англійській поєднуються елементи як британської, так і американської англійської, а також деякі унікальні канадські особливості. Популярним виразом в Канаді є “Eh!” – універсальний вигук, що вважається символом Канади. “Eh!” замінює канадцям такі слова, як “what?”, “hey”, “hi”, “nice”. “well done”. “Eh!” також може використовуватись в кінці запитань як “isn’t it?” – “чи не так?” [7]

Висновки. У статті розглянуто одинадцять найтипівіших діалектів англійської мови і виявлено, що всі вони відрізняються від орфоепічної норми певними фонетичними,

граматичними, та лексичними особливостями. Незважаючи на велику кількість праць, у яких висвітлено зазначену проблему, вона досі залишається перспективною, адже мова, як і решта світу, не стоїть на місці, а розвивається і змінюється кожного дня.

Список використаних джерел:

1. Trudgill P. (2012) *English accents and dialects*. New York. 197 p.
2. Гаврик, Т. П. (2017) Основні діалекти англійської мови. *EnglishStudent*. Retrieved from: <https://englishstudent.net/blog/2017/10/13/osnovni-dialekti-anglijskoi-movi/>
3. Stuart-Smith J. (2008) Scottish English. Phonology. *The British Isles*. New York. 48-49 p.
4. English Dialects – Scouse. (2016) *Word Connection. Japalization*. Required from: <https://cutt.ly/uhIrzH9>
5. Boeree, C. (2004) *The Dialects of English*. Required from: <https://cutt.ly/9hIe0kQ>
6. Upton, C. (1996) *An Atlas of English Dialects*. Leeds. 172 p.
7. Канадська англійська. (2020) Retrieved from: <https://cutt.ly/xhItrwq>